IS-SILLABU IM (2023)

IL-MALTI **IM 22**

SYLLABUS

MI SILLABU (Jingħata f'Settembru)
IL-MALTI IM 22
L-Oral (10 minuti) + Il-Kitba (Karta waħda ta' 3 sigħat)

Id-daħla

F'dan is-sillabu l-kandidati jsibu t-tagħrif kollu marbut mal-eżami tal-Malti tal-livell Intermedju. B'hekk ikunu jafu x'għandhom jistudjaw u x'għandhom ikunu l-ħiliet li se jkunu eżaminati fuqhom. Dan is-sillabu jagħti wkoll it-tqassim tal-marki li jintuża mill-eżaminaturi ta' dan l-eżami.

Is-sillabu jara li l-kandidati li jgħaddu mill-eżami jkunu laħqu l-livelli:

- fil-fehim, jiġifieri li juru li kapaċi jgħarblu informazzjoni ta' bixra argumentattiva, japplikawha, janalizzawha, jissintetizzawha u jevalwawha bil-fomm u bil-kitba; u
- fl-espressjoni, jiġifieri li juru li kapaċi jesprimu b'mod kunfidenti u preċiż ideat, informazzjoni u argumenti, b'mod formali, bil-fomm u bil-kitba.

Dan is-sillabu jkompli jibni fuq dak li sar fil-livell ordinarju.

It-tqassim ġenerali tal-eżami

L-eżami għandu żewġ taqsimiet ewlenin:

- l-Oral (10 minuti; 15% tal-marka globali), li jinkludi qari b'vuċi għolja u intervista dwar tema attwali; u
- il-Kitba (3 sigħat; 85% tal-marka globali), li tinkludi silta ta' qari b'tema attwali b'mistoqsijiet fuqha, kitba prattika, żewġ mistoqsijiet fuq il-lingwistika u żewġ mistoqsijiet fuq il-letteratura Maltija.

L-Oral

(10 minuti, 15% tal-marka globali)

L-għanijiet

F'din it-taqsima tal-eżami l-kandidati juru li għandhom ħiliet għoljin meta jiġu biex jitħaddtu u jaqraw b'vuċi għolja bil-Malti. Għaldaqstant il-kandidati huma mistennija:

- jitkellmu b'mod kunfidenti b'Malti standard u formali,
- ikomplu ma' min qed ikellimhom billi jwieġbu kull mistoqsija b'mod elokwenti,
- jirriflettu fuq tema meħuda mill-ħajja attwali,
- jagħtu fehmiethom dwar it-tema u r-raġunijiet għala waslu għalihom,
- jużaw informazzjoni li jafu fuq it-tema biex japplikawha f'oqsma oħra tal-ħajja, u minnha joffru soluzzjonijiet possibbli, u
- jaqraw b'vuċi għolja bis-sens u b'mod kunfidenti filwaqt li jirrispettaw it-ton, il-volum u r-ritmu maħsuba minn min kiteb is-silta.

It-tqassim tal-eżami tal-oral u l-istruzzjonijiet

L-eżami tal-oral fih erba' taqsimiet:

1. Il-preparazzjoni
2. Introduzzjoni qasira
3. Il-qari b'vuċi għolja
4. L-intervista

Għal skop ta' standardizzazzjoni, l-eżaminaturi mitlubin jaqraw il-mistoqsijiet miktubin tal-karta tal-eżami biss u jżommu mal-ħinijiet indikati. Il-proċedura hija mfassla fuq il-Karta Mudell tal-Oral.

Matul dan l-eżami l-kandidati u l-eżaminaturi ma jistgħux jużaw apparat elettroniku.

1. Il-preparazzjoni

L-inviġilaturi jagħżlu 2 titli minn 3 (din l-għażla għandha tinbidel għal kull kandidat) u juruhom lill-kandidati. Il-kandidati jkollhom 30 sekonda biex jagħżlu titlu. Malli l-kandidati jagħżlu titlu, l-inviġilaturi jagħtuhom it-test skont it-titlu magħżul u jgħidulhom li ma jistgħux jibdlu l-għażla tagħhom.

Kull test ikun magħmul minn paragrafu informattiv marbut ma' tema attwali ta' bejn 90 u 100 kelma. Fih għandu jkun hemm żewġ numri miktubin b'figura, li jistgħu jkunu data/i, ammont/i (sa miljun) jew persentaġġ/i.

Il-kandidati jkollhom ftit ħin biex jaqraw f'qalbhom it-test marbut mat-titlu li jkunu għażlu. Din l-għażla trid issir barra l-kamra tal-eżami. Jistgħu jiktbu xi noti bi preparazzjoni fuq is-suġġett fuq karta li jipprovdulhom l-inviġilaturi. Il-karta bin-noti u l-karta bit-test jibqgħu quddiem il-kandidati għar-raba' taqsima tal-eżami.

2. Introduzzjoni qasira

L-eżaminatur jibda billi jgħid: L-għodwa t-tajba/Il-waranofsinhar it-tajjeb. Liema titlu għażilt?

3. Il-qari b'vuċi għolja (2 minuti, 5 marki)

Il-kandidati jintalbu jaqraw it-test li jkunu preparaw b'vuċi għolja. F'każ li jdumu iktar minn żewġ minuti biex jaqraw it-test sħiħ, l-eżaminaturi jwaqqfu din il-parti u jgħaddu għat-taqsima ta' wara. Jekk l-eżaminaturi jaraw li xi kandidat qed ibati ħafna biex jaqra t-test, għandhom iwaqqfu din it-taqsima wara tletin sekonda.

Fl-ebda mument l-eżaminaturi ma jistgħu jgħinu lill-kandidati jaqraw it-test jew xi kliem minnu.

4. L-intervista (8 minuti, 10 marki)

F'din it-taqsima l-eżaminaturi jistaqsu l-mistoqsijiet fuq is-suġġett li l-kandidati jkunu ppreparaw fuqu fit-2 taqsima u qraw fit-3 taqsima. L-eżaminaturi jistaqsu lill-kandidati l-5 mistoqsijiet miktubin u kull darba jagħtu l-ħin li jkollhom il-kandidati biex iwieġbu. Il-kandidati jistgħu jirreferu għan-noti li jkunu kitbu fit-2 taqsima imma ma jistgħux jaqrawhom.

Il-mistoqsijiet jitqassmu kif ġej:

- L-ewwel mistoqsija titlob riflessjoni fuq parti mis-silta.
- It-tliet mistoqsijiet ta' wara jistaqsu 'l-kandidati l-opinjoni tagħhom flimkien mar-raġuni, fuq partijiet mis-silta u f'kuntest usa' mis-silta li jkunu qraw. F'dawn il-mistoqsijiet tkun evalwata l-ħila tal-applikazzjoni.
- Il-ħames mistoqsija tkun waħda ta' ipoteżi u li fiha l-kandidati jkunu jridu joffru soluzzjoni/jiet.

L-eżaminaturi jistaqsu l-mistoqsijiet skont il-karta tal-eżami biss u għandhom iżommu mat-8 minuti indikati. F'każ li l-kandidati jaqtgħu t-tweġibiet fil-qosor wisq, l-eżaminaturi jirrepetu l-mistoqsija darb'oħra biss biex iħeġġuhom jitkellmu iktar.

Fl-ebda mument l-eżaminaturi m'għandhom jikkummentaw fuq kif sejrin jew kif marru l-kandidati.

5. L-għoti tal-marka

F'din it-taqsima l-eżaminaturi jitolbu lill-kandidati joħorġu mill-kamra u jevalwaw waħedhom, skont l-osservazzjonijiet li jkunu għamlu matul l-eżami, biex jaslu għall-marka finali.

L-eżaminaturi għandhom jużaw din l-iskema tal-marki, maqsuma fi tnejn: waħda għall-qari b'vuċi għolja u l-oħra għall-intervista.

A.

Il-kompetenza fil-qari b'vuċi għolja		**Il-marki**
1.	Kapaċi jippronunzjaw il-kliem b'Malti standard.	**0-1**
2.	Kapaċi jaqraw bis-sens (jiġifieri jirrispettaw it-ton u l-punteġġjatura li hemm fis-silta).	**0-1**
3.	Kapaċi jaqraw b'mod mexxej (jiġifieri jirrispettaw ir-ritmu).	**0-1**
4.	Kapaċi jaqraw in-numri pprovduti fis-silta. (Il-kandidati jieħdu l-marka għal kull numru).	**0-2**
It-total		**5**

B.

Il-kompetenza fit-tweġib tal-mistoqsijiet tal-intervista		**Il-marki**
1.	Kapaċi jużaw pronunzja standard.	**0-1**
2.	Kapaċi jwieġbu b'mod relevanti kull mistoqsija.	**0-1**
3.	Kapaċi jagħtu opinjoni/jiet u r-raġuni/jiet fuq it-tema.	**0-2**
4.	Kapaċi jipotizzaw sitwazzjoni mit-tagħrif li jingħatalhom u joffru soluzzjoni/jiet possibbli.	**0-2**
5.	Kapaċi jużaw Malti idjomatiku.	**0-2**
6.	Kapaċi jużaw lessiku xieraq fid-diskors tagħhom.	**0-2**
It-total		**10**

Fit-taqsima tal-intervista l-kandidati ma jistgħux iġibu iżjed minn 5 marki jekk:

- il-Malti tagħhom huwa batut ħafna, jiġifieri miżgħud bi żbalji grammatikali u/jew lessikali (billi, ngħidu aħna, idaħħlu kliem mill-Ingliż mingħajr bżonn), u/jew
- ikunu qatgħu fil-qasir wisq u mhux kapaċi jelaboraw it-tweġibiet tagħhom.

Il-Kitba

(3 sigħat, 85% tal-marka globali)

L-Għanijiet

F'din it-taqsima tal-eżami l-kandidati jridu juru li għandhom ħiliet għoljin meta jiġu biex jiktbu u jaqraw bil-Malti. Għaldaqstant il-kandidati huma mistennija:

- jiktbu b'mod elokwenti, b'Malti standard u formali skont ir-regoli uffiċjali tal-kitba,
- jesprimu ruħhom bil-kitba dwar tema attwali li jkunu qraw,
- jirriflettu fuq temi lingwistiċi u jiktbu fuqhom, u
- jirriflettu fuq xogħlijiet letterarji u jiktbu fuqhom.

It-tqassim tal-eżami tal-kitba u struzzjonijiet

Din il-karta hija magħmula minn 3 taqsimiet:

A. il-qari u l-kitba,
B. il-lingwistika, u
Ċ il-letteratura.

Għal kull taqsima, il-kandidati huma mistennija jiktbu b'mod:

- organizzat,
- idjomatiku, u
- grammatikament korrett.

Matul dan l-eżami l-kandidati ma jistgħux jużaw apparat elettroniku jew kwalunkwe forma ta' kitba, stampata jew mhix.

TAQSIMA A: Il-komponent tal-qari u tal-kitba prattika (20 marka)

F'din it-taqsima l-kandidati jingħataw test informattiv jew argumentattiv ta' bejn 280 u 300 kelma. Il-kandidati huma mitluba jaqrawh u jifhmuh sew u wara jwieġbu 3 mistoqsijiet fuqu.

Barra minn hekk, f'din il-taqsima l-kandidati jintalbu jiktbu test ta' natura prattika ta' bejn 100 u 150 kelma. It-tema tal-kitba tittieħed mit-test tal-qari.

■ Il-qari (10 marki)

Il-mistoqsijiet marbutin mal-qari jeżaminaw dawn il-ħiliet:

1. L-għarfien (2 marki)

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jħaddmu l-għarfien li kisbu mit-test biex juru li fehmuh. Il-mistoqsija tingħata fil-format ta' *agħżel it-tajba*. Jingħataw 4 tweġibiet possibbli jixxiebhu u minnhom il-kandidati jridu jagħżlu l-unika tweġiba korretta.

2. Il-fehim u t-taqsira (5 marki)

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jqassru t-test sħiħ. Huma għandhom jużaw il-ħiliet tal-fehim, biex juru li fehmu t-test, u l-ħila tas-sinteżi, biex filwaqt li jagħżlu l-iktar punti importanti tat-test jgħaqqduhom u jippreżentawhom fi kliemhom f'paragrafu ta' bejn 80 u 90 kelma. It-taqsira trid tinkiteb f'paragrafu wieħed skont il-persuna u t-temp indikat fil-mistoqsija.

Għall-fini tal-għadd tal-kliem, l-artiklu u l-prepożizzjonijiet bl-artiklu ma jitqisux bħala kliem separat. Eż: bil-karozza u l-karozza jitqiesu bħala kelma waħda.

Il-marki jingħataw skont dawn iż-żewġ skemi:

A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)		
0	**Marka**	**2 marki**
Iktar minn 10 żbalji	Minn 3 sa 9 żbalji	Minn 1 sa 2 żbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

B. Il-kontenut tat-taqsira			
0	**Marka**	**2 marki**	**3 marki**
Il-kandidati ma jġibu ebda marka jekk ma jidentifikaw l-ebda wieħed mill-punti ewlenin jew jekk jikkupjaw iktar minn nofs it-test	It-test miktub fi kliem il-kandidati, b'aktar minn żewġ punti importanti mħollijin barra	It-test miktub fi kliem il-kandidati, u l-punti importanti msemmijin kollha	Tingħata din il-marka f'każ li l-kandidati jiktbu taqsira bil-punti kollha importanti msemmijin b'espressjoni eċċellenti

3. Tista' tingħata mistoqsija waħda minn dawn (3 marki):
L-analiżi

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jużaw il-ġudizzju tagħhom biex janalizzaw it-test fil-fond. Il-mistoqsija tiffoka fuq il-ġerarkija tal-ideat u r-relazzjoni ta' bejniethom, jew l-organizzazzjoni tat-test jew parti/jiet minnu, jew l-inferenza. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

JEW

Is-sinteżi

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jagħmlu l-konnessjoni bejn l-argumenti fit-test, jew l-ipoteżi, u minn dawn joffru soluzzjoni/jiet ġdida/ġodda. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

JEW

L-evalwazzjoni

Din il-mistoqsija titlob lill-kandidati jagħtu l-opinjoni/jiet fuq parti/jiet tat-test, jew fuq it-test sħiħ. Il-kandidati jistgħu jintalbu jagħtu raġuni/jiet biex isostnu t-tweġiba. Marka minnhom għandha tingħata għall-ortografija.

■ **Il-kitba (10 marki)**

Il-kandidati jintalbu jiktbu kitba ta’ bejn 100 u 150 kelma abbażi tal-istess test tal-qari. Il-kandidati jintalbu jiktbu waħda minn dawn biex juru li kapaċi japplikaw kitba fuq it-test li jkunu qraw:

L-ittra elettronika formali

Il-kandidati jintalbu jiktbu ittra biex jagħtu jew jitolbu informazzjoni, opinjoni/jiet, rakkomandazzjoni/jiet, ilment/i, istruzzjoni/jiet, jew kumment/i, abbażi tat-test tal-qari. Il-kandidati mhux mistennija jiktbu l-indirizz postali jew elettroniku. L-ittra tista’ titqassam f’paragrafi.

JEW

Ir-rapport

Il-kandidati jintalbu jiktbu rapport dwar post, persuna, sitwazzjoni, esperjenza, abbażi tat-test tal-qari. Ir-rapport għandu jinkiteb fit-tielet persuna, fil-perfett. Ir-rapport jista’ jitqassam f’paragrafi.

JEW

Id-deskrizzjoni ta’ proġett

Il-kandidati jintalbu jiktbu deskrizzjoni ta’ proġett li biħsiebhom iwettqu abbażi tat-test tal-qari. Din il-kitba għandha tinkludi l-għanijiet ewlenin tal-proġett, id-deskrizzjoni tiegħu u pjan ta’ kif jista’ jitwettaq. Id-deskrizzjoni ta’ proġett tista’ titqassam f’paragrafi.

JEW

Il-kitba espożitorja

Il-kandidati jintalbu jiktbu kitba espożitorja abbażi tat-test tal-qari. Din il-kitba tagħti informazzjoni dwar xi ħaġa jew tispjega xi ħaġa bħal ngħidu aħna kitba li jkun hemm f’enċiklopedija, jew manwal, magażin jew gazzetta. Permezz ta’ din it-tip ta’ kitba l-kandidati jridu juru li jafu jagħtu spjegazzjoni tas-suġġett li se jiktbu fuqu. Il-kitba espożitorja tista’ titqassam f’paragrafi.

Il-marki jingħataw skont din l-iskema:

A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)				
0	**Marka**	**2 marki**	**3 marki**	**4 marki**
Iktar minn 9 żbalji	Minn 7 sa 8 żbalji	Minn 5 sa 6 żbalji	Minn 3 sa 4 żbalji	Minn 1 sa 2 żbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

B. Il-kontenut tal-kitba	
L-organizzazzjoni tal-kitba	
0-marka Kitba illoġika bi tqassim imħawwad u bla rabta bejn idea u oħra	**2 marki** Kitba mfassla bi ħsieb u mqassma f'paragrafi li juru sens ta' loġika u sekwenza
L-għarfien tas-suġġett u l-argumentazzjoni	
0-marka Kitba sfukata u bla sustanza u li ma turi l-ebda għarfien tas-suġġett	**2 marki** Kitba li turi għarfien sod tas-suġġett, b'argumenti żviluppati u sostanzjati minn raġunijiet validi
L-espressjoni	
0-marka Kitba li ma tikkomunikax, b'espressjoni fjakka, mhix naturali, mhix idjomatika	**2 marki** Kitba ċara, mexxejja, idjomatika u naturali

1. Kitba li toħroġ barra mis-suġġett ma tistax tieħu iktar minn 4 marki.
2. Kitba li fiha inqas minn 90 kelma ma tistax tieħu iktar minn 4 marki.

TAQSIMA B: Il-komponent tal-lingwistika (21 marka)

Dan il-komponent fih żewġ taqsimiet obbligatorji:

1. il-lingwa ġenerali, u
2. il-komponenti kostitwenti tal-lingwa Maltija.

F'dan il-komponent il-kandidati huma mistennija jkunu jafu jiddefinixxu aspetti varji tal-lingwa ġenerali kif ukoll jesponu kitba fuq il-komponenti storiċi ewlenin li jsawru l-lingwa Maltija.

1. Il-lingwa ġenerali (6 marki)

Din it-taqsima tinkludi 3 temi u l-kandidati huma mistennija jagħtu prinċipji ġenerali billi juru li jafu x'inhuma l-karatteristiċi ewlenin u s-siwi tagħhom. Il-kandidati jingħataw mistoqsija waħda fuq tema minn dawn jew parti minnha u mistennija jiktbu paragrafu ta' bejn 80 u 100 kelma. It-temi huma:

- **Il-funzjonijiet ewlenin tal-lingwa**: Il-kandidati juru li jafu x'inhuma l-funzjonijiet ewlenin tal-lingwa u jiktbu fuqhom, jiġifieri: (i) il-lingwa bħala mezz ta' komunikazzjoni, (ii) il-lingwa bħala mezz ta' integrazzjoni u/jew separazzjoni bejn komunitajiet differenti, u (iii) il-lingwa bħala mezz ta' identità.

- **Il-varjetajiet tal-lingwa**: Il-kandidati juru li jafu jagħmlu distinzjoni bejn; (i) il-lingwa mitkellma u miktuba, informali u formali; (ii) il-varjetà standard u d-djalett; u (iii) id-diglossja u l-bilingwiżmu.
- **Is-self lingwistiku**: Il-kandidati juru li jafu li l-lingwi kollha jissellfu minn xulxin u huma mistennija li jagħtu xi eżempji ta' kliem missellef fil-Malti.

L-għoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut.

Tintuża din l-iskema għall-użu tekniku tal-lingwa.

A. L-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura)		
0	Marka	2 marki
Iktar minn 10 żbalji mhux repetuti	Minn 3 sa 9 żbalji mhux repetuti	Minn 1 sa 2 żbalji mhux repetuti

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

L-4 marki l-oħra jingħataw fuq il-kontenut. 2 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tisħiħ tal-kontenut, filwaqt li 2 marki oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 2 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-paragrafu ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 60 kelma.

2. Il-komponenti kostitwenti tal-lingwa Maltija (15-il marka)

F'din it-taqsima l-kandidati jingħataw mistoqsija waħda u jintalbu jiktbu komponiment ta' bejn 300 u 350 kelma fuq **il-komponenti kostitwenti ewlenin li jsawru l-lingwa Maltija.** Huwa mistenni li l-kandidati jkollhom għarfien essenzjali fuq:

- **Il-mixja storika tat-tiswir tal-lingwa Maltija**: Il-kandidati juru li jafu tagħrif storiku fuq minn meta beda l-Malti sal-lum.
- **Il-lessiku**: Il-kandidati juru li jafu li l-lessiku Malti huwa mibni fuq l-Għarbi, l-Isqalli, it-Taljan u l-Ingliż. Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji ta' kliem ta' nisel Għarbi, Sqalli, Taljan u Ingliż fil-Malti u tal-klassifikazzjonijiet lessikali ewlenin.
- **Il-morfoloġija:** Il-kandidati juru li jafu li l-morfoloġija Maltija, fil-bażi tagħha, hija Għarbija imma matul iż-żmien daħħlet bosta aspetti morfoloġiċi Rumanzi u oħrajn mill-Ingliż. F'din it-taqsima l-kandidati huma mistennija jispjegaw dan kollu u jagħtu eżempji ta' aspetti morfoloġiċi mill-Malti mnissel mill-Għarbi, mir-Rumanz u mill-Ingliż.
- **L-integrazzjoni**: Il-kandidati juru li jafu kif xi drabi fil-Malti l-Għarbi, l-Isqalli, it-Taljan jew l-Ingliż integraw flimkien. Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji ta' kliem ta' nisel Għarbi li jaħdem b'morfoloġija Rumanza u ta' kliem Rumanz u Ingliż li integra ruħu fil-morfoloġija Għarbija.

Il-kandidati għandhom jagħtu eżempji li jistgħu jkunu wkoll f'forma ta' tabella biex jispjegaw aħjar l-argumenti tagħhom.

L-għoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura).

0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki
Iktar minn 16-il żball	Minn 11 sa 15-il żball	Minn 7 sa 10 żbalji	Minn 4 sa 6 żbalji	Minn 1 sa 3 żbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Il-11-il marka l-oħra jingħataw fuq il-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tisħiħ tal-kontenut, filwaqt li 8 marki oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 5 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponiment ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300 kelma.

TAQSIMA Ċ: Il-komponent tal-letteratura (Il-Poeżija) (22 marka)

F'dan il-komponent il-kandidati huma mistennija jkunu jafu jinterpretaw xogħlijiet letterarji u japprezzaw il-valuri tagħhom.

F'din it-taqsima l-kandidati mitluba jwieġbu mistoqsija waħda minn tnejn f'komponiment ta' bejn 300 u 320 kelma. Huma jridu jkunu jafu:

- il-kontenut tematiku u l-karatteristiċi stilistiċi ġenerali tal-poeżiji,
- it-temi ewlenin u temi sekondarji oħra li joħorġu mill-poeżiji,
- jagħrfu kif il-kontenut tematiku ta' kull poeżija joħroġ mill-istil tagħha,
- jidentifikaw il-mekkaniżmi letterarji ewlenin li jwasslu l-ħsibijiet, l-emozzjonijiet u l-esperjenzi tal-poeżija, fosthom: il-ħsejjes, it-ton, ir-ritmu, il-lingwaġġ denotattiv, u l-lingwaġġ metaforiku, u
- jesploraw l-effetti maħluqa mill-poeżija fuq il-qarrejja.

It-test

Il-kandidati għandhom japplikaw il-ħiliet imsemmija għall-poeżiji tal-poetessa kontemporanja Simone Galea mill-ktieb *Xi Drabi Mqar Persuna*. Il-poeżiji magħżula huma:

1. Il-mara tal-vistu
2. Il-magħmudija ta' binti
3. Ballun tal-ġilda
4. It-tfal tal-ħarifa
5. Ġurnata l-baħar
6. Stajt xtaqt
7. Magħmul
8. Imħabbtek bħall-mewġ
9. Ġinekoloġija
10. Jum il-mejtin

11. Qbadtni mmiss il-kotba tiegħek
12. Jekk xi darba titlef sajf
13. Bewsa
14. Ħija li qatt ma kelli
15. Oasi fid-deżert tal-Ariżona
16. Rajtek darba
17. Bejn tnejn
18. Poeta toħlomx
19. Jekk tħobbni, niktiblek poeżija
20. Ħajjitna mergħa ħadra f'nofs il-Belt

Il-kandidati huma mistennija jagħmlu referenzi diretti għall-poeżiji billi jikkwotaw siltiet minnhom ħalli jsaħħu l-argumenti tagħhom fil-komponiment. Il-mistoqsijiet fl-eżami ma jistgħux ikunu dwar poeżija waħda biss.

L-għoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura).

0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki	5 marki	6 marki
Iktar minn 23 żball	Minn 20 sa 22 żball	Minn 17 sa 19-il żball	Minn 12 sa 16-il żball	Minn 7 sa 11 żbalji	Minn 5 sa 6 żbalji	Minn 1 sa 4 żbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Is-16-il marka l-oħra jingħataw għall-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għall-kwotazzjonijiet, marka għal kull kwotazzjoni relevanti. 13-il marka oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 7 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponiment ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300-320 kelma.

TAQSIMA D: Il-komponent tal-letteratura (Il-Proża) (22 marka)

F'din it-taqsima l-kandidati mitluba jwieġbu mistoqsija waħda minn tnejn f'komponiment ta' bejn 300 u 320 kelma. Huma mitluba jifhmu l-istrutturi u l-valuri estetiċi li jsawru rumanz filwaqt li jkunu jafu jiktbu fuq:

- il-plott,
- it-temi ewlenin u t-temi sekondarji,
- it-tip ta' narratur u l-kontroll tiegħu fuq il-ġrajja,
- l-karatterizzazzjoni tal-protagonist/i ewlenin u ta' wħud mill-karattri sekondarji, l-interazzjoni ta' bejniethom, u sehemhom fl-iżvilupp tal-ġrajja,
- jidentifikaw it-tonijiet u l-lingwaġġ figurattiv,
- l-ambjentazzjoni u kif din tgħin fl-iżvilupp tar-rakkont.

It-test

Il-kandidati għandhom japplikaw il-ħiliet imsemmija għar-rumanz *Ħelsien* tal-kittieb Ġużè Bonnici, maħruġ l-ewwel darba fl-1939.

Il-kandidati huma mistennija jagħtu eżempji mir-rumanz biex isaħħu l-argumenti tagħhom fil-komponiment.

L-għoti tal-marka

Il-marki għal din it-taqsima jingħataw għall-użu tekniku tal-lingwa u għall-kontenut. Tintuża din l-iskema tal-marki għall-użu tekniku tal-lingwa (l-ortografija, il-morfoloġija, is-sintassi u l-punteġġjatura).

0	Marka	2 marki	3 marki	4 marki	5 marki	6 marki
Iktar minn 23 żball	Minn 20 sa 22 żball	Minn 17 sa 19-il żball	Minn 12 sa 16-il żball	Minn 7 sa 11-il żball	Minn 5 sa 6 żbalji	Minn 1 sa 4 żbalji

Jiġu ppenalizzati żbalji li huma repetuti wkoll.

Is-16-il marka l-oħra jingħataw għall-kontenut. 3 marki minn dawn jingħataw għar-relevanza tal-eżempji fit-tisħiħ tal-kontenut. 13-il marka oħra jingħataw għall-għarfien skont dak li titlob il-mistoqsija.

Din it-taqsima m'għandhiex tingħata aktar minn 7 marki jekk iktar minn nofs il-kontenut tal-komponiment ma jkunx iwieġeb il-mistoqsija magħżula, u/jew ikun inqas minn 300-320 kelma.